

Σελίδες Κριτικής, 27 Ιουνίου 2005

Το άρθρο που ακολουθεί γράφτηκε από τον Μάο τσε-Τουνγκ, για την **Καθημερινή της απελευθέρωσης**, στο Γιεάν. Μετάφραση από τα αγγλικά του: Κωστή Παπαϊωάννου

Η ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ ΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ

12 Οκτωβρίου, 1942

Η μάχη του Στάλινγκραντ έχει συγκριθεί από το Βρετανικό και τον Αμερικανικό Τύπο με την μάχη του Βερντέν, και το "Κόκκινο Βερντέν" είναι τώρα διάσημο σε όλο τον κόσμο. Αυτή η σύγκριση δεν είναι τελείως πετυχημένη. Η Μάχη του Στάλινγκραντ είναι διαφορετικής φύσης από την Μάχη του Βερντέν στον Πρώτο Παγκόσμιο Πόλεμο. Αλλά έχουν κάτι κοινό: τώρα, όπως τότε, πολύς κόσμος παραπλανιόνται από τη γερμανική επίθεση και σκεφτόταν ότι η Γερμανία μπορεί ακόμα να κερδίσει τον πόλεμο. Το 1916 οι γερμανικές δυνάμεις εξapéλυσαν πολλές επιθέσεις ενάντια στο γαλλικό φρούριο του Βερντέν, δύο χρόνια πριν από το τέλος του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου το χειμώνα του 1918. Ο γενικός διοικητής στο Βερντέν ήταν ο διάδοχος του Γερμανικού Στέμματος και οι δυνάμεις που ρίχτηκαν στη μάχη ήταν η αφρόκρεμα του γερμανικού στρατού. Η μάχη ήταν αποφασιστικής σημασίας. Απ' την στιγμή που οι φοβερές γερμανικές επιθέσεις απέτυχαν, ολόκληρο το γερμανικό – αυστριακό – τουρκικό – βουλγαρικό μπλοκ δεν είχε κανένα μέλλον. Από τότε και μετά οι δυσκολίες συσσωρεύτηκαν, το μπλοκ εγκαταλείφθηκε από τους οπαδούς του, και τελικά κατάρρευσε. Στο χρόνο της επίθεσης όμως, στο Αγγλο-αμερικανικο-γαλλικό μπλοκ δεν συνέλαβαν την κατάσταση, νόμιζαν ότι ο γερμανικός στρατός ήταν ακόμα πολύ ισχυρός, και ήσαν ανυποψίαστοι για την δική τους επερχόμενη νίκη. Στην Ιστορία, όλες ανεξαιρέτα οι αντιδραστικές δυνάμεις, όταν βρίσκονται στα πρόθυρα του χαμού τους, κάνουν μια τελευταία απελπισμένη προσπάθεια ενάντια στις επαναστατικές δυνάμεις και μερικοί επαναστάτες μπορεί να απατηθούν για ένα διάστημα από αυτό το φαινόμενο της εξωτερικής δύναμης αλλά εσωτερικής αδυναμίας, και να μη μπορούν να συλλάβουν το ουσιαστικό γεγονός, ότι ο εχθρός πλησιάζει στον χαμό ενώ οι ίδιοι πλησιάζουν στη νίκη. Η άνοδος των δυνάμεων του φασισμού και ο επιθετικός πόλεμος που έχουν εξαπολύσει εδώ και μερικά χρόνια, είναι ακριβώς η έκφραση μιας τέτοιας τελευταίας απελπισμένης προσπάθειας· και σε αυτόν τον σημερινό πόλεμο η επίθεση κατά του Στάλινγκραντ είναι η έκφραση της τελευταίας απελπισμένης μάχης του ίδιου του φασισμού. Σε αυτό το σημείο καμπίς της ιστορίας, επίσης πολλοί άνθρωποι στο παγκόσμιο αντιφασιστικό μέτωπο έχουν εξαπατηθεί από την άγρια εμφάνιση του φασισμού και έχουν αποτύχει να διακρίνουν την ουσία του. Για σαράντα οκτώ μέρες διεξάγεται μια χωρίς προηγούμενο οδυνηρή μάχη, χωρίς ταίρι στην ιστορία της ανθρωπότητας -- από τις 23 Αυγούστου, όταν ολόκληρη η γερμανική δύναμη, διέσχισε την στροφή του ποταμού Ντον και άρχισε την γενική επίθεση εναντίον του Στάλινγκραντ, περνώντας τις 15 Σεπτεμβρίου,

όταν μερικές γερμανικές μονάδες διείσδυσαν στη βιομηχανική περιοχή στο βόρειο τμήμα της πόλης, και φτάνοντας στις 9 Οκτωβρίου, όταν το σοβιετικό γραφείο πληροφοριών ανήγγειλε ότι ο κόκκινος στρατός είχε παραβιάσει τη γερμανική γραμμή περικύκλωσης σε εκείνη την περιοχή. Τελικά αυτή η μάχη κερδήθηκε από τις σοβιετικές δυνάμεις. Κατά τη διάρκεια εκείνων των σαράντα οκτώ ημερών, οι ειδήσεις κάθε οπισθοχώρησης ή θριάμβου από την πόλη αυτή κατέλαβαν τις καρδιές αμέτρητων εκατομμυρίων των ανθρώπων, τότε φέρνοντάς τους άγχος και τότε προκαλώντας τους έξαρση. Αυτή η μάχη είναι όχι μόνο η κρίσιμη καμπή του σοβιετο-γερμανικού πολέμου, ή ακόμα και του σημερινού αντι-φασιστικού παγκόσμιου πολέμου, αλλά είναι η κρίσιμη καμπή στην ιστορία όλης της ανθρωπότητας. Καθ' όλη τη διάρκεια αυτών των σαράντα οκτώ ημερών, οι άνθρωποι όλου του κόσμου έστρεψαν την προσοχή τους στο Στάλινγκραντ με ακόμα μεγαλύτερη ανησυχία από ότι πρόσεξαν την Μόσχα τον περασμένο Οκτώβριο.

Μέχρι τη νίκη του στο δυτικό μέτωπο, ο Χίτλερ φαινόταν προσεκτικός. Όταν επιτέθηκε στο στην Πολωνία, όταν επιτέθηκε στη Νορβηγία, όταν επιτέθηκε στην Ολλανδία, το Βέλγιο, και τη Γαλλία, και όταν επιτέθηκε στα Βαλκάνια, συγκέντρωνε όλη του την δύναμη σε έναν στόχο κάθε φορά, μη τολμώντας να διασπάσει την προσοχή του. Μετά από τη νίκη του στο δυτικό μέτωπο, ζαλίστηκε από την επιτυχία του και αποπειράθηκε να νικήσει τη Σοβιετική Ένωση σε τρεις μήνες. Προώθησε μια επίθεση ενάντια σε αυτήν την τεράστια και ισχυρή σοσιαλιστική χώρα κατά μήκος ολόκληρου του μετώπου που εκτείνεται από το Μούρμανσκ στον Βορρά μέχρι την Κριμαία στο Νότο, και διασκόρπισε έτσι τις δυνάμεις του. Η αποτυχία της εκστρατείας κατά της Μόσχας τον τελευταίο Οκτώβριο σημάδεψε το τέλος του πρώτου σταδίου του σοβιετο-γερμανικού πολέμου, και το πρώτο στρατηγικό σχέδιο του Χίτλερ απέτυχε. Ο κόκκινος στρατός σταμάτησε την γερμανική επίθεση πέρυσι και εξαπέλυσε μια αντεπίθεση σε όλα τα μέτωπα τον χειμώνα, ανοίγοντας το δεύτερο στάδιο του σοβιετο-γερμανικού πολέμου, με τον Χίτλερ να γυρίζει στην υποχώρηση και στην άμυνα. Σ' αυτήν την περίοδο, μετά από την απομάκρυνση του Μπράουνζιτς του Γενικού διοικητή του και την ανάληψη της διοίκησης από τον ίδιο, αποφάσισε να εγκαταλείψει το σχέδιο για μια γενική επίθεση χτένισε την Ευρώπη για όλες τις διαθέσιμες δυνάμεις και προετοίμασε μια τελική επίθεση που, αν και περιορισμένη στο νότιο μέτωπο, φαντάστηκε ότι θα χτυπούσε τα ζωτικά σημεία της Σοβιετικής Ένωσης. Επειδή θεωρούσε ότι από την φυσιογνωμία μιας τελικής επίθεσης, κρεμόταν η μοίρα του φασισμού, ο Χίτλερ συγκέντρωσε τις μέγιστες δυνάμεις που ήταν δυνατόν, μετακίνησε ακόμη και ένα μέρος των αεροσκαφών και των αρμάτων του από το μέτωπο της μάχης στην Βόρεια Αφρική. Με την Γερμανική επίθεση ενάντια στο Κερτς και τη Σεβαστούπολη, τον Μάιο αυτού του έτους, ο πόλεμος μπήκε στο τρίτο στάδιό του. Μαζεύοντας έναν στρατό πάνω από 1.500.000, που υποστηριζόταν από τον μεγάλο όγκο των εναέριων και θεωρακισμένων δυνάμεών του, ο Χίτλερ προώθησε μια επίθεση με πρωτοφανή μανία, στο Στάλινγκραντ και στον Καύκασο. Επιχείρησε να καταλάβει αυτούς τους δύο στόχους με μεγάλη ταχύτητα, με τον διπλό σκοπό να κόψει τον Βόλγα και να καταλάβει το Μπακού, με την πρόθεση στη συνέχεια να οδηγήσει ενάντια στην Μόσχα στο Βορρά και να βιάσει την διόδό του στον Περσικό Κόλπο στο νότο. Συγχρόνως κατεύθυνε τους γιαπωνέζους φασίστες να συγκεντρώσουν τα στρατεύματά τους στη Μαντζουρία σε προετοιμασία για μια επίθεση στην Σιβηρία μετά από την πτώση του Στάλινγκραντ. Ο Χίτλερ ήλπιζε μάταια να αποδυναμώσει τη Σοβιετική Ένωση σε μια τέτοια έκταση που να είναι σε θέση να αποδεδεμεύσει τις κύριες δυνάμεις του γερμανικού στρατού από το σοβιετικό θέατρο του πολέμου για να αντιμετωπίσει την Αγγλο-Αμερικανική επίθεση στο δυτικό μέτωπο, να καταλάβει τους πόρους της Εγγύς Ανατολής και να καταφέρει την σύνδεση με τους Γιαπωνέζους. Συγχρόνως αυτό θα επέτρεπε στις κύριες δυνάμεις των Γιαπωνέζων να αποδεδεμευτούν από το Βορρά και, με το μετόπισθεν ασφαλή, να κινηθούν προς τα δυτικά ενάντια στην Κίνα και προς το νότο ενάντια στη Μεγάλη Βρετανία και τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Μ' αυτό τον τρόπο ο Χίτλερ λογάριάζε να κατακτήσει την νίκη για το φασιστικό στρατόπεδο. Αλλά πώς προέκυψαν τα πράγματα σ' αυτό το στάδιο; Ο Χίτλερ προσέκρουσε στη σοβιετική τακτική που σφράγισε τη μοίρα του. Η Σοβιετική Ένωση υιοθέτησε την πολιτική πρώτα να παρασύρει τον εχθρό βαθιά στο εσωτερικό και μετά να εφαρμόσει επάνω του μια πεισματώδη αντίσταση. Σε πέντε μήνες πάλης ο γερμανικός στρατός απέτυχε τόσο να διεισδύσει στις καυκάσιες πετρελαιοφόρες περιοχές, όσο και να καταλάβει το Στάλινγκραντ, έτσι που ο Χίτλερ έχει αναγκαστεί να σταματήσει τα στρατεύματά του μπροστά από τα ψηλά βουνά και έξω από μια απόρθητη πόλη, ανίκανος να προχωρήσει και ανίκανος να υποχωρήσει, υφιστάμενος απέραντες απώλειες και φτάνοντας σε ένα αδιέξοδο. Ο Οκτώβριος έφτασε ήδη και ο χειμώνας πλησιάζει. Σύντομα το τρίτο στάδιο του πολέμου θα τελειώσει και το τέταρτο στάδιο θα αρχίσει. Ούτε ένα από τα στρατηγικά σχέδια της επίθεσης ενάντια στη Σοβιετική Ένωση δεν έχει πετύχει. Σε αυτήν την περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη την αποτυχία του το καλοκαίρι του περασμένου χρόνου όταν οι δυνάμεις του διαιρέθηκαν, ο Χίτλερ συγκέντρωσε την δύναμή του στο νότιο μέτωπο. Αλλά καθώς επέμενε να πετύχει το διπλό σκοπό να κόψει τον Βόλγα στην ανατολή και να καταλάβει τον Καύκασο στο νότο με ένα κτύπημα, κατάφερε να διαιρέσει πάλι τις δυνάμεις του. Δεν μπόρεσε να αναγνωρίσει ότι οι δυνάμεις του δεν φτάνουν τις φιλοδοξίες του, και είναι τώρα καταδικασμένος -- "όταν το ραβδί που κρεμιέται το φορτίο δεν είναι σίγουρο και στις δύο άκρες, το φορτίο γλιστράει". Όσον αφορά τη Σοβιετική Ένωση, όσο περισσότερο παλεύει τόσο ισχυρότερη γίνεται. Η λαμπρή στρατηγική κατεύθυνση του Στάλιν έχει κερδίσει την πλήρη πρωτοβουλία και σύρει παντού τον Χίτλερ προς την καταστροφή. Το τέταρτο στάδιο του πολέμου, που αρχίζει αυτόν τον χειμώνα, θα σημαδέψει την προσέγγιση του Χίτλερ στην καταδίκη του.

Συγκρίνοντας τη θέση του Χίτλερ στο πρώτο και τρίτο στάδιο του πολέμου, μπορούμε να δούμε ότι είναι στο κατώφλι της τελικής ήττας. Τόσο στο Στάλινγκραντ όσο και στον Καύκασο ο κόκκινος στρατός έχει τώρα στην πραγματικότητα σταματήσει τη γερμανική επίθεση, ο Χίτλερ πλησιάζει τώρα στην εξάντληση, αφού απέτυχε στις επιθέσεις του στο Στάλινγκραντ και στον Καύκασο. Οι δυνάμεις που κατάφερε να συγκεντρώσει κατά τη διάρκεια του χειμώνα, από τον περασμένο Δεκέμβριο μέχρι τον Μάιο αυτού του έτους, έχουν ήδη εξαντληθεί. Σε έναν λιγότερο από μήνα ο χειμώνας θα μπει στο σοβιετο-γερμανικό μέτωπο, και ο Χίτλερ θα πρέπει να γυρίσει βιαστικά στην άμυνα. Ολόκληρη η ζώνη, δυτικά και νότια του Ντον είναι η πιο τρωτή περιοχή του, και ο κόκκινος στρατός θα περάσει εκεί στην αντεπίθεση. Αυτό το χειμώνα, σπρωγμένος από το φόβο της επικείμενης καταδίκης του, ο Χίτλερ για μια φορά ακόμα θα αναδιοργανώσει τις δυνάμεις του. Για να αντιμετωπίσει τους κινδύνους τόσο στο ανατολικό όσο και στο δυτικό μέτωπο, μπορεί ίσως να είναι σε θέση να συμμαζέψει τα υπόλοιπα των δυνάμεών του, να τα εξοπλίσει και να τα διαμορφώσει σε μερικά νέα τμήματα και, επιπλέον, να τρέξει για βοήθεια στους τρεις φασιστικούς συνεργάτες του, την Ιταλία, τη Ρουμανία και την Ουγγαρία, και εξοικονομήσει λίγη ακόμη τροφή για τα κανόνια. Εντούτοις, θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις τεράστιες απώλειες μιας χειμερινής εκστρατείας στην ανατολή και να είναι έτοιμος να εξετάσει το δεύτερο μέτωπο στη δύση, ενώ η Ιταλία, η Ρουμανία και η Ουγγαρία, που γίνονται απαισιόδοξες βλέποντας ότι όλα τέλειωσαν με τον Χίτλερ, θα όλο και περισσότερο να απομακρύνονται από αυτόν. Εν ολίγοις, μετά από τις 9 Οκτωβρίου υπάρχει μόνο ένας δρόμος ανοικτός για τον Χίτλερ, ο δρόμος προς την εξάλειψη.

Η υπεράσπιση του Στάλινγκραντ από τον κόκκινο στρατό σε αυτές τις σαράντα οκτώ ημέρες έχει μια ορισμένη ομοιότητα με την υπεράσπιση της Μόσχας πέρυσι. Δηλαδή, το σχέδιο του Χίτλερ για αυτό το έτος φυλλορρόφησε ακριβώς όπως το σχέδιό του για τον περασμένο χρόνο. Η διαφορά, εντούτοις, είναι ότι, αν και ο Σοβιετικός Λαός συνέχισαν την άμυνα της Μόσχας με μια χειμερινή αντεπίθεση, είχαν να ακόμα να αντιμετωπίσουν αυτό

το έτος, την καλοκαιρινή επίθεση του γερμανικού στρατού, εν μέρει επειδή στην Γερμανία και στους ευρωπαϊούς συνεργούς της απέμενε ακόμα κάποια δυνατότητα να παλέψουν και εν μέρει επειδή η Μεγάλη Βρετανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες καθυστέρησαν το άνοιγμα του δεύτερου μετώπου. Αλλά τώρα, μετά από τη μάχη για την υπεράσπιση του Στάλινγκραντ, η κατάσταση θα είναι συνολικά διαφορετική από αυτήν του περασμένου χρόνου. Αφ' ενός, η Σοβιετική Ένωση θα εξαπολύσει μια δεύτερη χειμερινή αντεπίθεση σε ευρύτατη κλίμακα, αφ' ετέρου η Μεγάλη Βρετανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν θα είναι σε θέση πλέον να καθυστερήσουν το άνοιγμα του δεύτερου μετώπου (αν και η ακριβής ημερομηνία δεν μπορεί ακόμα να ακόμα να προβλεφθεί), και οι λαοί της Ευρώπης θα είναι έτοιμοι να ξεσηκωθούν σε μια απάντηση. Αφ' ετέρου, η Γερμανία και οι ευρωπαϊκοί συνεργοί της δεν έχουν πλέον τη δύναμη για να εξαπολύσουν μεγάλης κλίμακας επιθέσεις, και ο Χίτλερ δεν θα έχει καμία εναλλακτική λύση αλλά για να αλλάξει ολόκληρη τη γραμμή πολιτικής του στη στρατηγική άμυνα. Μόλις αναγκαστεί ο Χίτλερ να καταφύγει στην στρατηγική άμυνα η μοίρα του φασισμού είναι ήδη σφραγισμένη. Από τη γέννησή του, ένα φασιστικό κράτος όπως του Χίτλερ χτίζει την πολιτική και στρατιωτική του ζωή στην επίθεση, και μόλις σταματήσει η επίθεση τελειώνει και η ζωή του. Η μάχη Στάλινγκραντ θα σταματήσει την επίθεση του φασισμού και είναι επομένως μια αποφασιστική μάχη. Είναι αποφασιστική για ολόκληρο τον παγκόσμιο πόλεμο.

Υπάρχουν τρεις ισχυροί εχθροί που αντιμετωπίζουν τον Χίτλερ, η Σοβιετική Ένωση, η Μεγάλη Βρετανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες, και οι λαοί στα κατεχόμενα από τους γερμανούς εδάφη. Στο ανατολικό μέτωπο στέκεται ο κόκκινος στρατός, σταθερός σαν βράχος, του οποίου οι αντεπιθέσεις θα συνεχιστούν στην διάρκεια ολόκληρου του δεύτερου χειμώνα και πέρα απ' αυτόν. Αυτή η δύναμη είναι που θα αποφασίσει την έκβαση ολόκληρου του πολέμου και το προορισμό της ανθρωπότητας. Στο δυτικό μέτωπο, ακόμα κι αν η Μεγάλη Βρετανία και οι Ηνωμένες Πολιτείες συνεχίσουν την πολιτική τους να κοιτάζουν ψηλά και να καθυστερούν, το δεύτερο μέτωπο τελικά θα ανοίξει, όταν έρθει ο καιρός να χτυπήσουν κι αυτοί την σκοτωμένη τίγρη. Κατόπιν υπάρχει το εσωτερικό μέτωπο ενάντια στον Χίτλερ, η μεγάλη εξέγερση των λαών που ωριμάζει στη Γερμανία, στη Γαλλία και σε άλλα μέρη της Ευρώπης. Αυτοί θα ανταποκριθούν με ένα τρίτο μέτωπο την στιγμή που η Σοβιετική Ένωση εξαπολύει μια εκρηκτική αντεπίθεση και τα κανόνια βρυχούνται στο δεύτερο μέτωπο. Κατά συνέπεια, μια επίθεση από τρία μέτωπα θα συγκλίνει πάνω στον Χίτλερ -- αυτή είναι η μεγάλη ιστορική διαδικασία που θα ακολουθήσει τη μάχη του Στάλινγκραντ.

Η πολιτική ζωή του Ναπολέοντος τελείωσε στο Βατερλό, αλλά το σημείο της αποφασιστικής καμπής ήταν η ήττα του στην Μόσχα. Ο Χίτλερ σήμερα προχωρεί στο δρόμο του Ναπολέοντα, και είναι η μάχη του Στάλινγκραντ που έχει σφραγίσει τη μοίρα του.

Αυτές οι εξελίξεις θα ασκήσουν άμεση επίδραση στην Άπω Ανατολή. Το ερχόμενο έτος δεν θα είναι ευνοϊκό ούτε για τον γαπωνέζικο φασισμό. Καθώς οι μέρες περνούν οι πονοκέφαλοι του θα αυξάνονται ώσπου να κατέβει στον τάφο του.

Όλοι εκείνοι που έχουν μια απαισιόδοξη άποψη για την παγκόσμια κατάσταση θα έπρεπε να αλλάξουν την άποψή τους.